

Mikulášská družina v Lužné vždy chodí v šesti

Lužná, Valašsko – S blížícím se zimním slunovratem pomalu vrcholí období dlouhých nocí, které bylo v lidové představitelství spojeno s vírou v nadvládu temných mocností. Naši předkové se domnívali, že je možné tyto zlé síly oklamat převlekem (maskou). Proto byla do období adventu koncentrována řada obchůzek tajemných maskovaných bytostí.

Těmi nejobvyklejšími jsou dodnes obchůzky mikulášské. Zdokumentovat tento starobylý zvyk jsme se letos, po 50 letech, vydali do Lužné, kde létali Mikuláši v neděli 3. prosince. **Specifikem mikulášské obchůzky v Lužné je ustálený počet postav, kterých zde dle pamětníků bylo vždy šest** (na rozdíl od ostatních obcí Hornolidečska, kde bývá masek více a jejich počty kolísají).

Postavy mikulášské družiny jsou tu obdobné jako v dalších vesnicích na Hornolidečsku, mají však své lokální zvláštnosti.

Mikulášský průvod obvykle vedou **dva koníci** – bílý a černý. Tyto postavy připomínající jezdce na koni pravděpodobně zpodobňují tureckého nájezdníka a odkazují na vpády Turků, které v minulosti plenyly území jižního Valašska. Za koníky jde **maska nosiče** oděného v ovčí kožešině. Jeho atributem je pytel, do nějž dříve sbíral získané obilí, a bič, kterým shání koníky dohromady.

Samozřejmostí je **čert**, který je v Lužné, na rozdíl od ostatních obcí Hornolidečska, pouze jediný. Výrazným znakem této postavy jsou velké barevné oči a množství zvonců na zádech. Ústřední maskou je **Mikuláš**, jenž je tu nazývaný Svatý. Ten rozdává sladkosti, které nosí v látkovém

OBCHŮZKA. Mikuláši z Lužné v roce 1967. V popředí Svatý, vzadu zleva čert, bílý koník, smrt, černý koník a nosič. Foto: archiv Muzea regionu Valašsko

ranci. Mikulášskou skupinu pak uzavírá **smrt**, která je v Lužné nazývána též jako krkaňa, a to kvůli zvuku, jenž při létání vyluzuje – krrr. Smrt je oděna v bílém a jejími atributy jsou kosa a brousek. Tato postava nenavštěvuje obydlí, v nichž v daném roce někdo zemřel, aby nenavštívila dům víckrát do roka. Srovnáním ma-

sek z letošní obchůzky s fotografiemi z před půl století se jejich vzhled téměř nezměnil. Tyto starobylé a osobité masky Mikulášů z Lužné byly týden po obchůzce v obci k vidění i na vsetinském zámku na akci Zámecké adventní kouzlení. **Milada Fohlerová, etnografka Muzea regionu Valašsko**